

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
w SZKOLE PODSTAWOWEJ nr 1
im. JANA PAWŁA II w WOŁOMINIE**

Wołomin, 2026/2027

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu właściwego, nadążającego za wyzwaniami współczesnego świata, przygotowania uczniów do wyboru dalszego kierunku kształcenia i przemyślanego wyboru przyszłego zawodu. System ten określa rolę i zadania osób odpowiedzialnych w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy. Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele oraz instytucje wspomagające proces doradczy. Uczeń przygotowany do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który zna swoje zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny i ma plany na przyszłość.

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019 poz. 325).
- Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego.
- art. 26 a, art. 1 ust. 17, ust. 18, ust. 19, ust. 20, art. 2 ust. 6, art. 47 ust. 1 pkt 3c, art. 109 ust. 1 pkt 5-7 Ustawy Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 i 854)
- art. 42 ust. 3 Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024, poz. 986)
- § 2 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. 2024, poz. 80)
- § 26 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad i organizacji udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2023, poz. 1728)
- § 3 ust. 1 pkt. 2 Rozporządzenia MEiN z dnia 22 lipca 2022 r. (Dz. U. 2022 poz. 1610) w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno – pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych

§ 1.

Założenia WSDZ

1. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:
 - 1) wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
 - 2) na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
 - 3) na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki, zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna;
 - 4) działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły i zgodne z treściami programowymi doradztwa zawodowego realizowanego w poszczególnych klasach.
 - 5) WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
 - 6) WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego/pedagoga szkolnego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

§ 2.

Cele WSDZ

1. Adresatami wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego są:
 - 1) uczniowie,
 - 2) rodzice,
 - 3) nauczyciele.
2. Doradztwo zawodowe jest realizowane:
 - w klasach I – VI na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
 - w klasach VII i VIII na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego.
3. Celem orientacji zawodowej w **klasach I – III** jest:
 - 1) wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy

- 2) rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji
 - 3) stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań.
4. Celem orientacji zawodowej w **klasach IV – VI** jest:
- 1) poznawanie własnych zasobów
 - 2) zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy
 - 3) kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji
 - 4) stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.
5. Celem doradztwa zawodowego w klasach **VII – VIII** jest:
- 1) przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów
 - 2) informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

§ 3.

Cele szczegółowe WSDZ

1. Uczeń:

- 1) Poznaje siebie.
- 2) Nazywa swoje umiejętności, zainteresowania, talenty, mocne strony.
- 3) Planuje, zarządza swoim czasem i stawia cele.
- 4) Posiada informacje o zawodach, zawodach przyszłości i czym jest rynek pracy.
- 5) Rozwija świadomość zawodową.
- 6) Kształtuje umiejętności sprawnego komunikowania się, współpracy w grupie i autoprezentacji.
- 7) Poznaje dalsze ścieżki kształcenia.
- 8) Zna przeciwwskazania zdrowotne do wyboru szkoły.

2. Nauczyciele:

- 1) Potrafią zauważać potrzeby i zasoby uczniów.
- 2) Wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru przez dziecko przyszłej ścieżki edukacyjno – zawodowej.

- 3) Realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi.
- 4) Znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji.
- 5) Rozwijają i wspierają talenty i zainteresowania uczniów.
- 6) Włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

3. Rodzice:

- 1) Znają ofertę edukacyjną szkolnictwa ponadpodstawowego.
- 2) Wspierają dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- 3) Posiadają informację o możliwościach i zagrożeniach dziecka.
- 4) Są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”.
- 5) Wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych.
- 6) Angażują się w pracę doradcą szkoły np. prezentują swoje zawody czy zakłady pracy.

§ 4.

Realizacja i zakres działań z obszaru doradztwa zawodowego WSDZ

1. Za realizację WSDZ odpowiada dyrektor szkoły, doradca zawodowy, pedagog, bibliotekarz, pielęgniarka szkolna, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy i inne osoby wspomagające działania doradcze.
2. Wspólne planowanie działań systemowych przez specjalistów i nauczycieli pozwoli podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze wychowania, przedsiębiorczości, doradztwa i orientacji zawodowej.
3. Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego, zgodnie harmonogramem działań WSDZ.
4. **Doradca zawodowy** prowadzi zajęcia z doradztwa zawodowego w wymiarze 10 godzin w ciągu roku szkolnego w klasach 7 i 8; czuwa nad sprawnym przebiegiem realizacji programu nauczania: wraz z zespołem ds. doradztwa zawodowego w szkole bierze udział w planowaniu działań szkoły w zakresie doradztwa zawodowego, aktualizuje informacje związane z doradztwem zawodowym, dokonuje bieżącego monitorowania realizacji WSDZ, sporządza sprawozdanie z realizacji WSDZ.
5. **Pedagog** diagnozuje potrzeby oraz możliwości uczniów, udziela indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych, w zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych prowadzi zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno – społeczne oraz na temat

- technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem i autoprezentacji, kierują uczniów do specjalistycznych placówek; wspiera wychowawców w realizacji programu nauczania, udziela wsparcia indywidualnego w sytuacjach tego wymagających, prowadzi zajęcia grupowe z uczniami.
6. **Pedagog specjalny** wspiera uczniów z opiniami i orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego.
 7. **Wychowawcy** na lekcjach wychowawczych wprowadzają podstawy treningu interpersonalnego, kierują uczniów potrzebujących pomocy do doradcy zawodowego na konsultacje, prowadzą zajęcia na temat poznawania siebie i o tematyce zawodowej, uczą sposobów organizacji pracy własnej, wyznaczania celów; współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno – zawodowej ich dzieci;
 8. **Nauczyciel bibliotekarz** gromadzi aktualne publikacje związane z ofertą edukacyjną.
 9. Na każdym przedmiocie **nauczyciele** realizują podstawę programową z doradztwa zawodowego, dbają o poszerzanie wiedzy dotyczącej zawodów oraz predyspozycji uczniów zgodnie z uczonym przedmiotem i treściami programowymi.
 10. **Pielęgniarka szkolna** przeprowadza pogadanki na przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania określonych zawodów.
 11. **Dyrektor szkoły** zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć z orientacji do użytku po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej.
 12. Zakresy czynności dla poszczególnych osób angażujących się w realizowanie WSDZ w szkole mogą ulegać modyfikacjom zgodnie ze zmianami koncepcji pracy szkoły.

§ 5.

Formy i metody pracy doradczej

1. Formy adresowane do uczniów:

- 1) indywidualne konsultacje i porady (specjaliści) związane z dalszą edukacją (również dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
- 2) warsztaty grupowe – pozwalające na odkrywanie swoich zainteresowań, umiejętności i predyspozycji zawodowych, ukazujące potrzebę planowania własnej przyszłości zawodowej,
- 3) zajęcia grupowe – nakierowane na rozwój umiejętności społecznych i interpersonalnych: komunikacji, współpracy, przezwyciężania stresu,
- 4) zajęcia grupowe umożliwiające poznanie różnych zawodów i związanych z nimi wymagań, filmy zawodoznawcze,

- 5) realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów
- 6) spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- 7) wyjścia i wycieczki szkolne do zakładów pracy,
- 8) udział w dniach otwartych w szkołach ponadpodstawowych,
- 9) udział w konkursach z zakresu doradztwa zawodowego,
- 10) udział w targach edukacyjnych.

2. Formy adresowane do rodziców uczniów;

- 1) indywidualne konsultacje i porady udzielane przez specjalistów na terenie szkoły,
- 2) kierowanie do poradni psychologiczno – pedagogicznej na konsultacje z doradcą zawodowym,
- 3) zachęcanie i włączanie rodziców w proces doradczy szkoły np. poprzez przedstawianie wykonywanych przez siebie zawodów,
- 4) udział w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych,
- 5) udostępnianie informacji edukacyjnych (prezentacja założeń pracy edukacyjnej na terenie szkoły na rzecz uczniów, informacji na temat zasad i terminów rekrutacji) i zawodowych (o zawodach przyszłości).

3. Metody w poradnictwie grupowym:

- a) aktywizujące problemowe – burza mózgów, dyskusja,
- b) metoda dramy – inscenizacje i odgrywanie ról,
- c) metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy),
- d) metody audiowizualne – filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne, AI,
- e) treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki,
- f) techniki plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne, gry i zabawy.

§ 6.

Treści programowe

1. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I – III:

1) POZNANIE SIEBIE – Uczeń:

- a) opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- b) prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- c) podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

- d) podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- e) podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2) ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – Uczeń:

- a) odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- b) podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- c) opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- d) omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- e) opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- f) posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3) RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – Uczeń:

- a) uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- b) wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- c) wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4) PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – Uczeń:

- a) opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- b) planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- c) próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

2. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV – VI:

1) POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – Uczeń:

- a) określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- b) wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

- c) podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- d) prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2) ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – Uczeń:

- a) wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- b) opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- c) podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- d) posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- e) wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3) RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – Uczeń:

- a) wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- b) wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- c) samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4) PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – Uczeń:

- a) opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- b) planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- c) próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

3. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII:

1) POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – Uczeń:

- a) określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- b) rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

- c) dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno – zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- d) rozpoznaje własne ograniczenia, jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno – zawodowych;
- e) rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno – zawodowej;
- f) określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- g) określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2) ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – Uczeń:

- a) wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- b) porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- c) wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- d) uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- e) analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- f) wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- g) dokonuje autoprezentacji.

3) RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – Uczeń:

- a) analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- b) analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- c) charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- d) określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4) PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – Uczeń:

- a) dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno – zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- b) określa cele i plany edukacyjno – zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- c) identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- d) planuje ścieżkę edukacyjno – zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

§ 7.

Efekty wynikające z wdrożenia WSDZ w szkole

1. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do Rady Pedagogicznej:

- 1) wprowadzenie treści doradztwa zawodowego do planów wychowawczych klas, oraz planów pracy.
- 2) współpraca ze środowiskiem lokalnym na rzecz rozwoju zawodowego uczniów.
- 3) zastosowanie metod, technik i form prowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego podczas zajęć z uczniami.
- 4) realizacja treści zawodoznawczych podczas lekcji, zebrań oraz spotkań indywidualnych z rodzicami.

2. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do uczniów.

- 1) znajomość czynników niezbędnych do podjęcia prawidłowej decyzji wyboru zawodu.
- 2) umiejętność dokonywania samooceny, wskazywania swoich predyspozycji, mocnych i słabych stron, decydujących o trafności wyboru zawodu i dalszej drogi edukacyjnej.
- 3) znajomość świata pracy, grup zawodów, kwalifikacji.
- 4) umiejętność samodzielnego zaplanowania ścieżki edukacyjno – zawodowej.

3. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do rodziców.

- 1) znajomość czynników niezbędnych do podjęcia prawidłowej decyzji wyboru ścieżki edukacyjno – zawodowej przez dziecko.

- 2) zrozumienie potrzeby uwzględnienia zainteresowań, uzdolnień, cech charakteru, temperamentu, stanu zdrowia, możliwości psychofizycznych, rynku pracy, jako czynników decydujących przy planowaniu kariery edukacyjnej i zawodowej dziecka. umiejętność wskazania tych cech u własnego dziecka.
- 3) znajomość źródeł informacji i wsparcia w procesie wyboru drogi zawodowej dziecka.
- 4) znajomość trendów w zatrudnieniu na lokalnym rynku pracy oraz oferty szkolnictwa ponadpodstawowego na terenie miasta.
- 5) umiejętność udzielenia pomocy swojemu dziecku w podejmowaniu decyzji edukacyjno – zawodowych.

§ 8. Ewaluacja

1. Ewaluacja WSDZ jest stałym elementem wdrażania działań doradczych w szkole, aby propozycje warsztatów/zajęć były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców.
2. Doradca zawodowy z zespołem ds. doradztwa zawodowego sporządza sprawozdanie i przedstawia Radzie Pedagogicznej do zatwierdzenia pod koniec roku szkolnego.

Źródła:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego:

<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20190000325>

https://doradztwo.ore.edu.pl/wp-content/uploads/1.-WSDZ-szkola_podstawowa

Marta Koch – Kozioł „Jak stworzyć wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego na dany rok szkolny z przykładami dobrych praktyk dla szkoły podstawowej i ponadpodstawowej”